

Patum

Vibh Plo

รางวัลเทิดพระเกียรติ

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ

บังอร อุทธาภรณ์

นับตั้งแต่วันที่ 28 เมษายน พ.ศ.
2493 ซึ่งเป็นวันราชาภิเศกสมรส จนถึง
ปีพุทธศักราช 2535 นับเป็นเวลา 40 ปีเศษ
ที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี-
นาถได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจเคียงคู-
องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาตลอด
ทรงช่วยเหลือประชาชนชาวไทย โดยเฉพาะ
ชาวนาชาวไร่ผู้ยากไร้ให้สามารถประกอบ
อาชีพเสริมดำรงชีวิตที่สุขสมบูรณ์ยิ่งขึ้นกว่า

เดิมทรงประกอบพระราชกรณียกิจต่างๆ ที่ช่วยเหลือประชาชนชาวไทยให้มีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น พระ-
เกียรติคุณแผ่ไพศาลเป็นที่ทราบกันทั่วไปทั้งในหมู่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ องค์กรในนานา
ประเทศได้ทูลเกล้า ฯ ถวายรางวัลเป็นการเผยแพร่พระเกียรติยศอย่างมากมาย รางวัลเหล่านี้ไม่เป็น
เพียงการเทิดพระเกียรติเท่านั้น แต่เป็นความภาคภูมิใจของประชาชนชาวไทยที่ชาวต่างประเทศได้
เล็งเห็นถึงพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถที่ทรงปฏิบัติเพื่อ
ประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทย

ไม่นับปริญญบัตรที่มหาวิทยาลัยหลายประเทศได้ทูลเกล้า ฯ ถวายแล้ว องค์กรต่าง
ประเทศได้ทูลเกล้า ฯ ถวายรางวัลต่าง ๆ ดังนี้

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (F.A.O.) ได้สร้างเหรียญรีเสเดลิมพระ-
เกียรติในฐานะที่เป็นสตรีดีเด่น ทรงอุทิศพระองค์พัฒนาสตรีและประชาชนในชนบท จึงถวายเหรียญ
นี้เมื่อพุทธศักราช 2522 องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติได้ประกาศสดุดีพระเกียรติคุณว่า

“สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถแห่งประเทศไทยทรงมีน้ำพระทัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม พระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์แก่ประชาชนชาวไทยทั้งมวลอยู่เสมอมิได้ขาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ขัดสนยากจนในท้องถิ่นชนบท ทรงทุ่มเทอุทิศทุกสิ่งทุกอย่าง ทรงเป็นผู้มองการณ์ไกล ทรงพยายามทุกวิถีทางที่จะยกฐานะของสตรีให้มีระดับสูงขึ้นอยู่เสมอ.... ทรงมีพระเมตตาธรรมอย่างล้นลึก ทรงปรารถนาที่จะให้เกิดความเป็นธรรมในหมู่ประชาชนทั่วประเทศ ดังจะเห็นได้จากการที่พระราชทานโอกาสให้บรรดาเกษตรกรได้เป็นเจ้าของที่ทำกินกันอย่างทั่วถึง องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติจึงน้อมเกล้า ฯ ถวาย เหรียญปีเรส ประจำปีคริสตศักราช 1979 แก่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เหรียญนี้เป็นเหรียญที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเกียรติแก่สตรีของโลกที่มีผลงานดีเด่นเท่านั้น”

ต่อมาปีพุทธศักราช 2524 สหพันธ์พิทักษ์เด็ก (Save the Children Federation) ได้ทูลเกล้า ฯ ถวายรางวัลพิทักษ์เด็กดีเด่น เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2524 ในวาระฉลองครบรอบปีที่ 50 ของสหพันธ์

นายเลวิต ร็อกกีเฟลเลอร์ ประธานสหพันธ์พิทักษ์เด็กได้กราบบังคมทูลสดุดีตอนหนึ่งว่า “พระองค์ทรงพระอุตสาหะวิริยะแก้ไขปัญหาทุกข์ยากของราษฎรที่ยากไร้ ทรงมีมนุษยธรรมล้นเลิศ และมีพระมหากรุณาธิคุณทรงช่วยเหลือผู้ลี้ภัยที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร โดยเฉพาะเด็กกำพร้าที่ต้องเผชิญเคราะห์กรรมของชาติอย่างไม่เป็นธรรมตั้งแต่เยาว์วัย เป็นที่ประจักษ์และสรรเสริญในพระมหากรุณาธิคุณไปทั่วทุกมุมโลก”

นายโรเบิร์ต ออกซานส์ ประธานสถาบันเอเชียโซไซตี้ กรุงนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ทูลเกล้า ฯ ถวายรางวัลค่านมนุษยธรรม เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พุทธศักราช 2528

ปีพุทธศักราช 2529 นายรัสเซล เทรน ประธานกรรมการอำนวยการมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าของโลกได้ทูลเกล้า ฯ ถวายพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในฐานะบุคคลดีเด่นด้านอนุรักษ์สัตว์ป่า ในประกาศเกียรติคุณ มีความตอนหนึ่งว่า

“รางวัลนี้ทูลเกล้า ฯ ถวายเพื่อแสดงว่า สมเด็จพระบรมราชินีนาถของไทยทรงเป็นนักอนุรักษ์ชั้นนำที่ทรงช่วยเหลืองานอนุรักษ์มาเป็นเวลานาน” ทั้งนี้ก็เพราะโครงการด้านการอนุรักษ์หลายโครงการ เช่น โครงการอนุรักษ์สัตว์ป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ เช่น กระซู่ นกหัวขวาน นกแว่น เก่าทะเล ฯลฯ โครงการป่ารกน้ำ ที่จังหวัดสกลนคร เป็นต้น

ปีพุทธศักราช 2531 ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ ซึ่งเป็นวิทยาลัยแพทย์เก่าแก่ของประเทศ อังกฤษได้ทูลเกล้าฯ ถวายพระเกียรติคุณ สมาชิกภาพกิตติมศักดิ์ เซอร์โรย์มอนต์ ฮอฟแมน เบอร์ก ประธานราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ได้กราบบังคมทูลสดุดีพระเกียรติคุณ สรุปใจความว่า

“ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งนี้จะมอบสมาชิกภาพกิตติมศักดิ์จำนวนจำกัดเฉพาะ ผู้ที่เหมาะสมจริง ๆ ส่วนใหญ่จะมอบให้แก่แพทย์และนักวิทยาศาสตร์ผู้ประสบความสำเร็จ ตีเด่นเป็นที่รู้จักกันทั่วโลกในสาขาอายุรศาสตร์และศาสตร์ที่สัมพันธ์กัน สมาชิกราชวิทยาลัยได้ประจักษ์ว่าสมเด็จพระบรมราชินีนาถของไทยทรงประกอบพระราชกรณียกิจ อเนกประการเพื่อความเจริญของการแพทย์และการสาธารณสุข ได้ทรงก่อตั้งหน่วยแพทย์ พระราชทาน แพทย์อาสาเพื่อรักษาประชาชนผู้เจ็บป่วยในถิ่นทุรกันดารทุกแห่ง และได้ ทรงพระอุทิศสาหะเสด็จไปทรงอำนวยการรักษาพยาบาลด้วยพระองค์เอง ได้ช่วยผ่อนคลายน ภัยสุขภาพอนามัยของพสกนิกรได้มาก ได้ทรงช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ลี้ภัยที่ได้รับทุกข์ยาก จากภัยสงคราม ยิ่งความซาบซึ้งสรรเสริญไปทั่วโลกว่าทรงช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วย ความรักและความเมตตาโดยแท้ ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์เทิดทูนพระราชกรณียกิจของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถที่ทรงพระกรุณาสนับสนุนให้ มีการสถาปนาราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ขึ้นในประเทศไทย”

เดือนสิงหาคม ปีพุทธศักราช 2534 องค์กร “กลุ่มผู้สนับสนุนพิพิธภัณฑ์เด็กแห่งกรุง วอชิงตัน ดี.ซี. (Friends of the Capital Children's Museum) ได้ประกาศทูลเกล้าฯ ถวาย รางวัลมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ปี 2534 (International Humanitarian Award)

รางวัลนี้ตามปกติ คือ รางวัล Humanitarian of the Year Award (รางวัล มนุษยธรรมแห่งปี) คณะกรรมการฯ มอบให้บุคคลผู้มีผลงานดีเด่นในการยกระดับคุณภาพชีวิตของ คนจำนวนมากให้ดีขึ้น ผู้ที่เคยรับรางวัลนี้เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั่วโลก อาทิ นางแนนซี เรแกน จากผลงานการต่อต้านยาเสพติด นางบาร์บารา บุช จากผลงานการต่อสู้ความ ไม่รู้หนังสือของคนจำนวนมาก

นางเอสเธอร์ กูเปอร์ สมิท ประธานกลุ่มผู้สนับสนุนพิพิธภัณฑ์เด็กแห่งกรุงวอชิงตัน ดี. ซี. และคณะประกอบด้วยภริยาวุฒิสภาสหรัฐอเมริกา 5 คน ได้เดินทางมาเยือนประเทศไทย เป็นการส่วนตัว นางกูเปอร์ สมิทและคณะได้ไปชมกิจกรรมของศูนย์ฝึกศิลปาชีพที่ในอาคารบริเวณ

พระกษัตริย์ทรงได้เห็นผลงานของสมาชิก ๆ ที่แต่เดิมไม่เคยเป็นช่างมาก่อน แต่ได้ฝึกฝนอบรมในศูนย์ฝึกของมูลนิธิศิลปาชีพพิเศษ นอกจากนี้ นางกุเปอร์ สมิทธ์และคณะได้เดินทางไปเยือนค่ายผู้ลี้ภัย และได้ทราบถึงพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ของพระองค์ท่านไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมกิจการศึกษาของประชาชน หรือการจัดตั้งมูลนิธิศิลปาชีพพิเศษเพื่ออนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่งานศิลปประติมากรรมของชาวชนบท รวมทั้งเพื่อให้ครอบครัวของเกษตรกรและผู้ยากไร้ในชนบทได้มีอาชีพเสริม นางกุเปอร์ สมิทธ์และคณะกรรมการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกรุงเทพฯ ได้พิจารณาเห็นว่า กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. มีการให้รางวัลมนุษยธรรมแห่งปีจึงเห็นควรทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลนี้เป็นรางวัลนานาชาติ คือ รางวัลมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงรับรางวัลนี้เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2534 ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ประเทศสหรัฐอเมริกา

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้เปิดเผยว่า องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) จะทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญทองโบโรพุทโธ (UNESCO Borobodur Medal Award) เสด็จพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ด้วยตระหนักในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงส่งเสริมงานศิลปและการสร้างสรรค์โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานของมูลนิธิศิลปาชีพต้านหัตถกรรมสิ่งทอในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา รวมทั้งงานด้านอนุรักษ์ฟื้นฟูผ้าไหมไทยไม่ให้สูญหาย นายมายอร์ ผู้อำนวยการยูเนสโกจะเดินทางมาจากสำนักงานใหญ่ที่กรุงปารีสเพื่อทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญนี้ในพิธีเปิดงาน “มรดกสิ่งทอของเอเชียหัตถกรรมและอุตสาหกรรม” ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2535 โดยคณะกรรมการจัดงานได้กราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นองค์ประธานเปิดงานในครั้งนี้ด้วย